

References:

1. Bader FG, Schröder M, Kujath P, et al. Diffuse postoperative peritonitis – value of diagnostic parameters and impact of early indication for relaparotomy. Eur J Med Res. 2009 Nov 3;14(11):491-6. doi: 10.1186/2047-783x-14-11-491.

2. Sartelli M, Viale P, Catena F, et al. 2013 WSES guidelines for management of intra-abdominal infections 2013 WSES guidelines for management of intra-abdominal infections. World J Emerg Surg. 2013;8(1):3. doi:10.1186/1749-7922-8-3

3. Eckmann C, Bassetti M. Prognostic factors for mortality in (fecal) peritonitis: back to the roots. Intensive Care Med. 2014;40(2):269-271. doi:10.1007/s00134-013-3155-x

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-038-4-25>

ПРОГНОЗ ЗВИЧНОГО НЕВИНОШУВАННЯ ВАГІТНОСТІ

Лоскутова Т. О.

*доктор медичних наук,
професор кафедри акушерства та гінекології
ДЗ «Дніпропетровська медична академія
Міністерства охорони здоров'я України»
м. Дніпро, Україна*

Давиденко Н. В.

*лікар акушер-гінеколог
Комунальне некомерційне підприємство «Міська поліклініка № 4»
Дніпропетровської міської ради
м. Дніпро, Україна*

Чулков О. С.

*лікар-інтерн кафедри акушерства, гінекології та перинатології
факультету післядипломної освіти
ДЗ «Дніпропетровська медична академія
Міністерства охорони здоров'я України»
м. Дніпро, Україна*

Актуальність. Частота невиношування вагітності стабільно залишається високою та досягає 30 % від кількості бажаних вагітностей. Статистично кожен другий випадок мимовільного переривання вагітності трапляється у I триместрі, а 25% з них припадає на звичне

невиношування вагітності, що безумовно потребує предикції задля виявлення пацієнток високого ризику, їх лікування та покращення демографічної ситуації [4].

Мета дослідження. Створити прогностичну модель звичного невиношування вагітності на підставі визначення наявності мутації генів PAI-1 (675 5G/4G), та в гені фібриногену β 455 G→A та оцінити її ефективність.

Матеріали і методи. Для реалізації поставленої мети було обстежено 143 жінки в першому триместрі вагітності. Основну групу (О) склали 109 жінок зі ЗНВ. Контрольну групу (К) склали 34 умовно здорових вагітних з необтяжливим анамнезом та перебігом вагітності без наявності факторів ризику розвитку невиношування. Для постановки діагнозу звичного невиношування вагітності послуговувались наказом МОЗ України № 624 від 03.11 2008 року, а саме: дві або більше вагітностей поспіль, що закінчились викиднем. Проводили визначення поліморфізмів в генах 675 5G/4G інгібітору активатора плазміногена 1 типа (PAI-1) та в гені фібриногену β 455 G→A за допомогою алейспецифічної полімеразної ланцюгової реакції з наступною детекцією методом електрофорезу в 3 % агарозному гелі. Статистичну обробку результатів дослідження проводили з використанням ліцензійних комп'ютерних програм Microsoft Excel 2010 і Graph Pad Prism 5 (номер ліцензії 35B73650-6899-11DA-6784-00232A9018BE). [5].

Результати та їх обговорення. Запропоновано розгляд таких чинників: поліморфізми в геномі людини: 675 5G/4G в гені інгібітора активатора плазміногену – 1 (PAI-1) та поліморфізм в гені фібриногену β 455 G→A. Вибір ґрунтується на нижченаведених фактах (таблиця 1).

Таблиця 1

Розподіл поліморфізма генів 5G/4G PAI-1 та 455 G→A фібриногену β у обстежених вагітних, n(%)

Поліморфізм генів	К група n=34	О група n=109	Разом	p	ВШ	95% ДІ
5G/4G PAI-1						
5G/5G PAI-1	19	18	37			
	55,9 %	16,5 %	25,9 %	<0,0001	0,16	0,07-0,36

Подовження таблиці 1

5G/4G PAI-1	13	56	69				
	38,2 %	51,4 %	48,3 %	0,238	1,71	0,78-3,75	
4G/4G PAI-1	2	35	37				
	5,9 %	32,1 %	25,9 %	0,0015	7,57	1,72-33,38	
455 G→A фібриногену β							
455 GG	25	38	63				
	73,5 %	34,9 %	44,1 %	<0,0001	0,19	0,08-0,45	
455 GA	8	44	52				
	23,5 %	40,4 %	36,4 %	0,102	2,2	0,91-5,30	
455 AA	1	27	28				
	2,9 %	24,8 %	19,6 %	0,005	10,87	1,42-83,27	

Кількість нормальних гомозигот 675 5G/5G гена PAI-1 в основній групі (16,5 %) в 3,39 рази менше, ніж у контрольній групі (55,9 %, $p < 0,05$) (ВШ=0,16, 95%ДІ 0,07-0,36). Кількість патологічних гомозигот 675 4G/4G гена PAI-1 спостерігали в 4,39 рази частіше в О групі (25,9 %), ніж у контрольній групі (5,9 %, $p < 0,05$) (ВШ=7,57, 95% ДІ 1,72-33,38).

Кількість нормальних гомозигот гена 455 GG FGB в О групі (44,1 %) знижена в 1,67 рази порівняно з контрольною групою (73,5 %, $p < 0,05$) (ВШ=0,19, 95 % ДІ 0,19-0,45), кількість патологічних гомозигот 455 AA FGB в О групі (19,6%) вірогідно переважала показник основної групи (2,9%, $p < 0,05$, ВШ=10,87, 95 % ДІ 1,42-83,27).

Ранговий коефіцієнт кореляції Спірмена між ЗНВ та поліморфізмом 5G/4G PAI-1 дорівнював 0,388 ($p < 0,05$), а з поліморфізмом в гені фібриногену β 455 G→A 0,344 ($p < 0,05$) відповідно, тобто встановлено, що вказані маркери мають зв'язок середньої сили з НВ.

Для прогнозування НВ за залежними предикторними змінними поліморфізмами PAI-1 та фібриногену β застосовуємо бінарний логістичний регресійний аналіз. Модель побудована за допомогою біноміальної логістичної регресії, дихотомічна змінна результату приймає значення 1 – при встановленні у пацієнтки НВ, 0 – за відсутності НВ. За допомогою бінарного логістичного регресійного аналізу було визначено, що імовірність НВ становить лінійну функцію незалежних перемінних: $y = a + b_1 \times x_1 + b_2 \times x_2$ (1), де y – результат, a – вільний член рівняння регресії, b – регресійні коефіцієнти, x – предикторні змінні (в даному випадку поліморфізми PAI-1 та фібриногену β). Отримана нами функція ризику буде мати вигляд: $y = a + b_{PAI} \times x_{PAI} + b_{FGB} \times x_{FGB}$ (2). Функцію (2) називаємо функцією ризику, її значення обчислюється за значеннями x_{PAI} , x_{FGB} та визначає імовірність розвитку НВ. Відповідно, після проведеного множинного регресійного аналізу, отримуємо такі коефіцієнти: $a=0,08047$, $b_{PAI}=0,2019$, $b_{FGB}=0,1585$. Проведемо логіт-перевтілення функції ризику: $P = 1/1 + \exp^{-y}(3)$, де P – вірогідність того, що відбудеться НВ (результат логіт-перевтілення).

Таким чином, рівняння прогностичної моделі ЗНВ має наступний вигляд:

$$P = 1/1 + \exp^{-y} = 1/1 + \exp^{-(0,08047+0,2019 \times x_{PAI}+0,1585 \times x_{FIB})} (4).$$

Статистична значимість рівняння перевірена за допомогою коефіцієнта детермінації і критерію Фішера. Встановлено, що в досліджуваній ситуації 22.82% загальної варіабельності у пояснюється зміною факторів X_j . [5].

З'ясуємо, наскільки добре узгоджується запропонована модель (4) залежності ймовірності розвитку ЗНВ від чинників x_{PAI} , x_{FGB} . Впорядковуємо значення функції ризику всіх вагітних (група О і група К) від мінімального до максимального і розбиваємо отримані значення на вісім частин, відповідно до критичних значень функції ризику (табл. 1). У першу групу увійшла частина вагітних, значення функції ризику у яких мінімальні, в останню, частина вагітних з максимальними значеннями функції ризику. Для кожної групи підраховуємо фактичне й прогнозоване число вагітних зі ЗНВ, також фактичне й прогнозоване число вагітних з нормальним перебігом вагітності (таблиця 2).

Таблиця 2

Фактична та прогнозована кількість НВ

Порядковий номер	Значення функції ризику y	Значення функції ризику після логіт-перевірення $P(y)$	Число вагітних				Загалом
			зі ЗНВ		здорових		
			фактичне	прогнозоване	фактичне	прогнозоване	
1	0,44	0,6084	8	15	17	10	25
2	0,599	0,6455	7	6	2	3	9
3	0,643	0,6555	15	14	7	8	22
4	0,758	0,6808	3	2	0	1	3
5	0,801	0,6994	39	31	6	14	45
6	0,959	0,723	17	13	1	5	18
7	1,003	0,7316	13	12	1	4	14
8	1,161	0,7616	7	5	0	2	7

Аналіз даних свідчить про те, що при значенні $P(0,801)=0,699$, число вагітних з фактичною й прогнозованою кількістю НВ різко підвищується, а число здорових зменшується. Тому значення $P(0,801)=0,699$ визначаємо як критичне. Перевищення такого значення свідчить про те, що вагітну потрібно відносити до групи високого ризику розвитку НВ. Чутливість запропонованої моделі становить 69,72 % (95% ДІ: 60,19 – 78,16 %), специфічність – 76,47% (95% ДІ: 58,83 – 89,25 %), позитивна прогностична значимість (PPV) – 90,48 % (83,66 – 94,66), негативна прогностична значимість (NPV) – 44,07% (35,92 – 52,55).

Висновки. Створену прогностичну модель звичного невиношування вагітності на підставі визначення наявності мутації генів PAI-1 (675

5G/4G) та β 455 G→A з огляду на показники оцінки діагностичних методів вважаємо ефективною. Перевищення критичного значення $P(0,801)=0,699$ дозволяє виявити жінку високого ризику розвитку невиношування вагітності, дає змогу обрати раціональну тактику ведення вагітності та забезпечити виконання репродуктивних планів.

Література:

1. Adler, G., Mahmutbegovic, E. et al. Association Between – 675 ID, 4G/5G PAI-1 Gene Polymorphism and Pregnancy Loss: A Systematic Review. *Acta Informatica Medica*. 2018. 26(2), 156. <https://doi.org/10.5455/aim.2018.26.156-159>
2. Barut, M., Bozkurt, M. et al. Thrombophilia and Recurrent Pregnancy Loss: The Enigma Continues. *Medical Science Monitor*. 2018. 24, 4288-4294. <https://doi.org/10.12659/msm.908832>
3. Bender Atik, R., Christiansen, O. et al. ESHRE guideline: recurrent pregnancy loss. *Human Reproduction Open*, 2018(2). <https://doi.org/10.1093/hropen/hoy004>
4. Papas, R., & Kutteh, W. A new algorithm for the evaluation of recurrent pregnancy loss redefining unexplained miscarriage. *Current Opinion In Obstetrics & Gynecology*. 2020. 32(5), 371-379 <https://doi.org/10.1097/gco.0000000000000647>
5. Лапач, С. Н., Чубенко, А. В., Бабич, П. Н. Статистические методы в медико-биологических исследованиях с использованием Excel. 2001. Київ: Мирион, С. 408.